

Jaarverslag IVN Westerveld 2013

IVN Westerveld heeft met 2013 een actief jaar achter de rug met een breed scala van activiteiten. Dit jaar hebben we meegedaan met de bereikmeting van IVN landelijk. Deze meting hebben we toegevoegd aan het jaarverslag zodat u in een oogopslag een overzicht heeft van onze activiteiten.

We hebben veel actieve werkgroepen. Aan de werkgroepen van IVN Westerveld is een nieuwe werkgroep toegevoegd: de werkgroep Vledderveld van Edo van Uchelen. Onze website als onderdeel van de landelijke website heeft inmiddels goede diensten bewezen met de agenda, de aangekondigde activiteiten, de opgaveformulieren per activiteit en, niet onbelangrijk, de verslagen van de uitgevoerde activiteiten verlichtigd met mooie natuurfoto's en foto's van enthousiaste deelnemers.

Het bestuur is van samenstelling gewisseld en uitgebreid tot zes personen. Hieronder volgt eerst een opsomming van de bestuursactiviteiten. Daaronder staat van alle werkgroepen een kort verslag van het afgelopen jaar.

Bestuur en leden

- In maart is Marjan Bralten als secretaris afgetreden. Toegetreten tot het bestuur zijn Ans Lutgerink in maart en Mariken Hornman in mei. Jeanette Heun heeft in mei haar taken overgedragen en wij nemen op de komende bestuursvergadering afscheid van haar.
- Het bestuur heeft de taken opnieuw verdeeld over haar 6 leden te weten: Jan Nijman (voorzitter), Henk Barendsen (penningmeester), Ans Lutgerink (secretaris), Albert Raven (notulist), Mariken Hornman, Albert Kerssies.
- Contact met de werkgroepen:
Het bestuur heeft een verdeling gemaakt welke bestuursleden voor welke werkgroepen contactpersonen zijn. Dat zijn
 - Jan Nijman voor de adder, de website en natuurwerkdag,
 - Henk Barendsen voor de website, di IVN kraam, gidsen Dwingelderveld en nachtvlinders,
 - Mariken Hornman voor de snuffelclub, natuurclub Ruinen, oktobermaand kindermaand en burens in het bos,
 - Ans Lutgerink voor scharrelkids
 - Albert Kerssies voor de blauwe brigade en werkgroep Vledderveld
 - Albert Raven stond voor gidsen Drent Friese woud en nu voor project JP Seinenhof te Diever.

De werkgroepenmiddag stond aanvankelijk gepland op 23 november, maar moest verschoven worden naar 15 februari 2014.

- Rooster van aftreden: Het bestuur bestaat uit minimaal drie leden, gewoonlijk hebben 7 personen zitting. De zittingsperiode in het bestuur is 3 jaar. Van de huidige bestuursleden is Henk Barendsen (penningmeester sinds 2011) aftredend en herkiesbaar. Er zijn 6 bestuursleden, er is dus nog 1 zetel vacant, kandidaten kunnen zich melden bij het bestuur
- Het ledenaantal van IVN Westerveld is nagenoeg gelijk gebleven: we hebben 126 leden, 5 gastleden en 6 donateurs.
- De informatieverstrekking naar de leden/donateurs vanuit het bestuur wordt verder door de secretaris verzorgd door e-mails, vaak in combinatie met een link naar onze website. We hebben ook dit jaar geen programmapolder gemaakt, we vinden dat de website een goede vervanger is van de programma folder. Het voordeel is

vollediger informatie digitale opgave mogelijkheid plus verslaglegging achteraf, ook over niet structurele activiteiten. We zijn nu flexibeler in het informeren van onze leden en donateurs.

Bestuursactiviteiten in 2013

Excursies voor leden:

- De jaarlijkse nieuwjaarswandeling is gehouden op 6 januari vanuit Moe's tuin in Vledder. De tocht voerde ons langs de Vledder es, de Vledder hof en het Vledder veld.
- Ontwikkeling Dwingelderveld: In juni voerde Albert Henckel ons op een mooie zomeravond langs de nieuwe ontwikkelingen rond en in het Noorderveld. De opkomst was groot, 45 personen. Geen wonder, want we konden nu kijken op plaatsen waar je anders niet mag komen.
- De seizoensafsluiting vlak daarna had waarschijnlijk daardoor een wat lagere opkomst dan we gewend zijn. Mariken Hornman liet ons het gebied rond het Canadameer zien met de petgaten. Met een levendige discussie over het vangmechanisme van het kleine blaasjeskruid, dat nu bloeide.
- Kraanvogelexcursie
Vrijdag 1 november bezochten we met zo'n 20 deelnemers een veengebied bij Diepholz, iets meer dan 100 kilometer over de grens in Duitsland. Dit gebied is een belangrijke pleisterplaats voor de kraanvogels die vanuit Scandinavië naar het zuiden trekken. Elk jaar in de herfst vindt je hier duizenden kraanvogels.
's Ochtends hebben we rondgekeken bij een veengebied, even ten zuiden van Vechta. In de loop van de middag zijn we naar het Rhedener Geestmoor geweest. Het sluitstuk aan het eind van de middag was spectaculair: de landing van grote groepen kraanvogels in het moor. Dat mede dankzij Albert Kerssies die het gebied goed kende, en ons de mooiste plekjes liet zien.
- Op 28 december is de jaarlijkse midwinterwandeling gehouden in het Drents-Friese Wold, langs gebieden die normaal niet toegankelijk zijn voor publiek. Omdat we door kwetsbare gebieden kwamen, was er een maximum aan het aantal deelnemers gesteld, ongeveer 30. Met een lunch in hoeve 'Aan den Weg' in Wateren en een bijzonder onthaal bij terugkomst nl een concert van Midwinterhoorns. De organisatie was in handen van Margreet van der Valk

Lezingen voor leden en niet leden:

- Lezing op donderdag 7 maart door Theo Spek, historisch geograaf over cultuurhistorie en landschap. Hij gaf een lezing met de focus op veldnamen en duidde veldnamen uit onze omgeving met de voor hem kenmerkende integratie van biologische, historische en geografische kennis. De lezing werd met ruim 100 deelnemers goed bezocht
- Lezing op 28 november door natuurfilmer Luc Enting over zijn natuurfilms. Zo liet hij ons zien hoe het gebruik van webcams (Beleef de Lente) en het filmen van b.v. kraanvogels in zijn werk ging. We kregen een scala van korte impressies gepresenteerd, waaronder oud materiaal over het korhoen op de Sallandse heuvelrug, en dat maakte zoveel vragen los dat we in de week erna een overzicht van het voorkomen in Drenthe van het korhoen op onze website hebben gezet. Daarnaast liet hij ons een van zijn juweeltjes zien, een korte film met muziek van Nynke Haverman over een oude polder bij IJlst, die door de film en de ophef die daardoor ontstond gevrijwaard bleef van grote ingrepen in het landschap. Bij deze

lezing waren ruim 50 belangstellende waren op 28 november aanwezig: leden en ook veel niet-leden. Het is een manier om te laten zien waar IVN mee bezig is.

Gidsencursus:

- Op donderdagavond 4 juli hebben 19 nieuwe natuurgidsen hun diploma ontvangen. Zes gediplomeerde cursisten zijn lid van Afdeling Westerveld: Theo Tan, Peter Haveman, Ria Duiven, Nelleke van der Veen, Albert Raven en Mariken Hornman. Ook Grietje Loof, voorzitter van afdeling Hoogeveen, maar ook gastlid van Westerveld kreeg haar diploma. Andere gediplomeerde gidsen zijn lid van de afdelingen Ooststellingwerf (7), Leek (1), Norg (1), de Wâlden (2), Aa en Hunze (1).
- De natuurgidsencursus is in september 2011 begonnen met 30 deelnemers. Er waren 10 docenten betrokken bij de cursus, waarvan 5 afkomstig zijn uit de afdeling Westerveld. De groep docenten was groot. Op diverse onderwerpen brachten docenten hun specifieke expertise in de cursus. Dit bood mogelijkheid tot diepgang.
- Verschillende deelnemers moesten in de loop van de cursus helaas afhaken vanwege tijdgebrek of andere omstandigheden. De cursus vraagt een forste investering. Sommigen haakten af omdat de cursus toch niet dat bood wat ze verwachtten.

Regionaal overleg:

- De jaarlijkse Regiodag (voorheen districtsdag) op april werd dit jaar gehouden in Emmen (dit jaar vertegenwoordiger van onze regio) met als gastheer de voorzitter Dick Haverkamp. IVN Emmen is gehuisvest in het gebouw van de natuurbescherming Emmen. Er zijn in de nabije omgeving helaas geen andere IVN afdelingen en daarom heeft IVN Emmen een groot werkgebied. Vanuit de landelijke raad is het discussiepunt over het harmoniseren van verschillende soorten lidmaatschappen ingebracht en besproken, daarnaast kwam een vraag ter sprake van Greenchoice om in natuurexcursies verduurzaming op te nemen, en zijn de spelregels bij het organiseren van een natuurontbijt toegelicht. Vervolgens stond de uitwisseling tussen de afdelingen op de agenda. 's Middags een excursie in de Emmerdennen, waarin verteld wordt over bomen, mossen en de vele Ransuilen die in het gebied voorkomen.
- Op 15 oktober 's avonds werd in Beilen het bestuurlijk overleg gehouden van de afdelingen in Drenthe. Nieuwe activiteiten van de afdelingen en dus goede ideeën voor onze afdeling passerden de revue zoals: het voordeel om mee te liften op de publiciteit van oktobermaand kindermaand met nieuwe activiteiten, een klimaatfietstocht met thema's als zonne-energie, vergisting, bloemenweide, de cursus waar wij wonen, en highland games voor pubers. Emmen inventariseerde alle eventueel subsidiabele initiatieven van de afdelingen. Volgend jaar is Hoogeveen aan de beurt om onze regio te vertegenwoordigen.

Bijdragen Werkgroepen

(met gedeeltelijk een onderverdeling in beheer, jeugd en onderwijs)

De Adders

- De redactie van de Adder bestaat uit Jaap Stekelenburg, André van Es, Meindert Drijfholt, en Rien Cardol.
- Beide adders waren gewijd aan een thema, maar daarnaast was er ook ruimte voor nieuwe ontwikkelingen zoals het auteursrecht en foto's, verslagen van leuke

activiteiten zoals het natuurontbijt en natuurclub Ruinen en voor bijzonderheden zoals de ringslangenbruiloft, bijzonder veel kramsvogels, en de kraanvoegelexcursie.

- De adder van juni 2013 was gewijd aan het thema water. Met bijdragen over de vernatting van het Dwingelderveld, over de waterkwaliteit van de Oude Vaart, over zee, over een kanotocht in de Linde vallei, over water in Malawi. Maar ook over een geavanceerde regeling van het waterpeil in een agrarisch bedrijf.
- De adder van december 2013 was gewijd aan het thema de wildernis, oude en nieuwe. Met bijdragen over de film de nieuwe wildernis, het wilderniscafé, de wildernis van de weerribben, herinneringen aan de oude wildernis met artikelen over het korhoen en de bos en hei in Drenthe 150 jaar geleden. Maar ook over nieuwe kansen zoals de wasbeerhond en de mogelijke komst van de wolf.
- De Adder vindt u als download op <https://ivn.nl/afdeling/westerveld/adder>

Werkgroep Korte Kursus

- De werkgroep Korte Kursussen bestaat uit Diet Prinsen, Ben Prins, Geert Drog. Vanaf zomer 2013 kwamen Ria Duiven en Mariken Hornman de gelederen versterken.
- In het voorjaar gingen we verder met deel II van de insectencursus van Ben Prins. We verhuisden om praktische redenen naar de maandagavond, waar we een grotere zaalruimte en betere projectiemogelijkheden hadden. Dat kostte ons wel enkele deelnemers, maar met 41 inschrijvingen was ook dit deel goed bezet. In vier lesavonden in maart en april werden de deelnemers bijgepraat over o.a. kokerjuffers, vlinders, muggen en vliegen, mieren, wespen, bijen en kevers.
- Het herfstonderwerp werd de cursus 'Maakbare Natuur'. Albert Kerssies vulde in oktober twee avonden met zijn ervaringen met natuurbehoud en natuurbeheer. In een excursie in het Prinsbos bij Oude Willem liet boswachter Herman Slot van Staatbosbeheer de deelnemers ondervinden hoe Nieuwe Natuur in de praktijk er uit kan zien. De cursus werd in november voorlopig afgesloten met een discussieavond over 'Maakbare Natuur'. Vanuit de zaal brachten de 30 cursisten hun vragen en opmerkingen in. Het panel met Guido Nijland (natuur), Jan Grotenhuis (natuurbeleid), Hans Ike (recreatie), Freek Wiechers (jacht) ging vanuit hun eigen visie het debat aan. Bernadette Haverkort leidde als discussieleidster alles in goede banen. In februari 2014 volgt dan tenslotte nog een lezing van Eric Wanders met zijn eigenzinnige ideeën over natuur en natuurbeheer. Het thema bleek een bestseller dankzij het uitkomen van de film de nieuwe wildernis. Discussie over wat wildernis is en waar de grens ligt met maakbare natuur laaiden op en de deelnemers van de korte cursus kunnen die discussie op niveau voeren.

Werkgroep Educatieve Kramen

- Zoals elk jaar waren we weer aanwezig met een kraam tijdens de Oogstdag in Lhee. Dit maal hadden we het thema: 'Rovers in de rogge' uitgewerkt. De es was vroeger het middelpunt van het Drentse boerenbestaan. Hier werd alles verbouwd voor het dagelijks leven van mens en dier: rogge voor het bakken van brood, haver voor de paarden, knollen en bieten als voer voor het vee.

De es was ook het middelpunt voor allerlei planten en dieren. Een ouderwetse akker is een zomerse idylle vol bloeiende akkerkruiden, zoemende bijen, zonnende vlinders, een konijnenfamilie verscholen tussen de rogge, vogels pikken ook een graantje mee. Zo'n akker zit boordevol leven. Maar waar leven is, is ook dood. Onverhoeds kan de idylle worden verstoord. Er liggen rovers op de loer met rammelende magen op jacht naar een maaltijd voor zichzelf of hun jongen. Een snelle uithaal, een hinderlaag, list en bedrog: niemand ontkomt aan de eeuwige strijd van eten en gegeten worden. Met de komst van de wolf in de Noordoostpolder kon Roodkapje natuurlijk niet wegblijven en zij kreeg een prominente plek op de kraam.

- De werkgroep verzorgde ook een kraam tijdens het schaapscheerdersfeest bij het Bezoekerscentrum De Benderse. We haalden daar een beproefde kraam van stal: 'Wat krey op de hei', een kraam die behalve heel educatief ook heel stijlvol is en altijd veel lovende kritiek krijgt.
- De oogstdag en het schaapscheerdersfeest zijn evenementen waar we als IVN zeer goed tot ons recht komen. Het trekt een in natuur geïnteresseerd publiek.
- De imkerdag in Ruinen ging het afgelopen jaar niet door. Een uitnodiging om met een kraam te komen in Orvelte bij de oogstdagen, hebben we doorverwezen naar IVN Midden-Drenthe.

Excursies 2012 NP Dwingelderveld

- Voor het jaarprogramma van het NP Dwingelderveld werden Vroege vogels excursies gegeven, reeënwissels, nachtvlinders, vruchten en beleef de nacht. In totaal 13 maal. Helaas kon de geplande excursie te paard niet doorgaan, doordat ons lid Inge Jager tijdens het verkennen van de tocht van haar paard viel en flink geblesseerd raakte.
- IVN Westerveld zorgt zelf voor de publiciteit, maar ook staan onze excursies in het jaarprogramma van de NP. Dit zorgt veelal voor voldoende deelname, zelfs tot meer dan 50 deelnemers bij één van de nachtvlinderexcursies. We hebben de vruchtenexcursies naar het weekend verplaatst, wat ook meer deelnemers opleverde.
- In 2013 werden 2 excursies voor bedrijven / groepen verzorgd.

Gidsengroep NP Drents Friese Wold

Deze werkgroep is op dit moment niet actief. Kees van Hasselaar fungeert als aanspreekfiguur bij aanvragen voor excursies. Dit jaar was er 1 excursie aangevraagd door een IVN afdeling uit het westen van Nederland.

Beheer: de adderwal

Begin februari 2013 hebben we een deel van de houtwal voor de Radiosterrewacht opgeschoond. Deze wal is een bekende plaats waar adders overwinteren. De wal was voor het laatst zo'n 20 jaar geleden door leden van IVN Westerveld opgeschoond en de begroeiing maakte dat de adders te veel op de weg gingen opwarmen.

Het 2^e deel van de wal wordt in 2014 opgeschoond.

Beheer: Blauwe Brigade

- De Blauwe Brigade bestaat uit 16 enthousiaste trouwe vrijwilligers. Van de 16 vrijwilligers zijn er 9 lid van IVN Westerveld. De werkgroep bestaat uit Frans van Dongen, Tineke Stekelenburg, Jaap Stekelenburg, Ietje Drijfholt, Meindert Drijfholt, Joan Jongepier, Inge Jager, Margreet van der Valk, Ton Rutten
- De Blauwe Brigade wordt in het geheel aangestuurd en ondersteund door Natuurmonumenten en Landschap Beheer Drenthe. De coördinator onderhoudt de contacten met terreinbeheerders en plannings. Alle vrijwilligers hebben een contract bij Natuurmonumenten en/of Landschapbeheer Drenthe. Het materiaal wordt verzorgd door Natuurmonumenten en Landschapbeheer Drenthe.
- De grootste populatie Gentiaanblauwtjes van Drenthe zit in de natuurterreinen in de gemeente Westerveld. De Blauwe Brigade plagt voor alle terreinbeheerders (Natuurmonumenten, Het Drents Landschap en SBB) in het NP Drents Friese Wold en NP Dwingelderveld. De Blauwe Brigade is sinds 2006 actief.
- De activiteiten bestaan jaarlijks uit:
 - Drie plagochtenden in de maanden september, oktober en november.
 - In de vliegtijd van het Gentiaanblauwtje, maand juli een excursie met de vrijwilligers.
 - Op verzoek van terreinbeheerders nog een extra werkochtend verwijderen opslag ten behoeve van de vlinderroutes of vlindervegetatie.

Beheer: Werkgroep Vledderveld:

De nieuwe werkgroep Vledderveld heeft afgelopen winter de handen uit de mouwen gestoken op de door Staatsbosbeheer gerealiseerde ecologische verbindingzone. Boompjes trekken, struiken snoeien, zandplekken maken en uitspitten van opslag

waren de noeste werkzaamheden van deze actieve groep. De opkomst was goed, tussen 4 en 8 personen gemiddeld. Wat wil je ook als er steeds voort taart en koffie wordt gezorgd! We werken van 10.00-14.00 op woensdagen en zaterdag, afgelopen seizoen een keer of zeven. Straks is er in het voorjaar nog een leerzame excursie, onder leiding van initiator Edo van Uchelen. Dan krijgen we naar verwachting daadwerkelijk de dieren te

zien waar we het voor doen: hazelwormen, levendbarende hagedissen en ringslangen. En wie weet een heuse adder (net als vorig jaar!). We kunnen nog extra

handen gebruiken. Wil je meedoen: geen je op bij Edo van Uchelen, info@wildernistrek.nl

Beheer door de jeugd: Natuurwerkdag op zaterdag 2 november

- Deze werkgroep bestaat uit Nel van der Laan en Nelleke van der Veen
- De organisatie van de natuurwerkdag in het Drents-Friese Wold wordt gedaan door IVN-Westerveld, Staatsbosbeheer, Nationaal Park DFW. Landschapsbeheer Drenthe en Landschapsbeheer Friesland leveren het gereedschap. We vergaderen twee keer: een keer voor plannen en taakverdeling en nog een keer voor de puntjes op de i.
- In 2013 viel de natuurwerkdag op 2 november en was wederom een groot succes. We weten veel jeugd en jongeren te bereiken via jeugdgroepen uit de naaste omgeving (scouting, jeugdnatuurclub, junior rangers). Dit jaar was er ook een groep leden van IVN-Westerveld en wat losse opstappers.
- Op 14 december mocht als beloning een kerstboom uit het bos gehaald worden.

Jeugdactiviteit: Snuffelklup Dwingeloo

- Deze werkgroep bestaat uit Diet Prinsen, Margreet van der Valk, Marijke Dijkstra, Ietje Drijfholt, Inge Jager, Joan Jongepier.
- Anders dan de andere werkgroepen kunnen we bij de Snuffelklup niet een verslag over het kalenderjaar 2013 maken. We werken per schooljaar, we beginnen ieder jaar in september / oktober met een nieuw seizoen met nieuwe en hopelijk ook veel 'oude' kinderen. Een dikke 38 kinderen hadden we afgelopen jaar op onze lijst staan, waarvan toch zeker 20 steeds weer trouw kwamen opdagen.
- Het programma was dit jaar weer zeer gevarieerd. We deden een paar educatieve speurtochten met opdrachten over o.a. het thema 'bomen'. Ook we brachten in het voorjaar een bezoek aan de schaapskooi in Lhee met behalve lammetjes knuffelen ook een korte opdrachtronde over schapen en de hei. Heel bijzonder was de Snuffelmiddag in het Zorgcentrum de Weijert, waar we een prachtige natuurkraam met 'de Slaapkoppen in de natuur' (over dieren in winterslaap) in elkaar knutselden. De creativiteit spatte er van af en was zo aanstekelijk, dat ook een hele groep bewoners aanschouf en meedeed. Ook onze traditionele Zaagmiddag bij Staatsbosbeheer was een groot succes. De afsluiting hielden we in korenmolen de Zaandplatte in Ruinen, waar de kinderen van alles over molens en molenaars ontdekten.

Jeugdactiviteit: Natuurclub Ruinen

- De werkgroep bestaat uit Marjan Bralten en Els van Oostveen
- Voor de natuurclub Ruinen geldt hetzelfde als voor de Snuffelclub: het seizoen van de Natuurclub loopt met de schooljaren mee.
- De natuurclub Ruinen is sinds haar begin in 2011 uitgegroeid tot een grote groep van 46 kinderen. Dat komt neer op 1/3 deel van alle beschikbare kinderen in

Ruinen. Er zijn weinig afzeggingen, dus de natuurclub is populair. De organisatie is daarop aangepast, de kinderen worden verdeeld in 2 leeftijdsgroepen, groep 5+6 en groep 7+8. Enkele vaste ouders: Renske Flissijn en Anneke Tissingh (geen IVN-ers) lopen mee met groep 5+6. Er is geen jaarprogramma. Na een activiteit volgt eerst een week rust en daarna hervatten Marjan en Els hun voorbereidende werkzaamheden voor een volgende activiteit. Ongeveer 6 á 7 keer per schooljaar gaat de natuurclub Ruinen erop uit, dat komt neer op elke 5-6 weken.

- De activiteiten zijn een combinatie van natuurbeleving, actieve uitdaging en het bijbrengen van (basale) kennis over de natuur. Het moet geen school zijn. Misschien is dat de sleutel van het succes van de club. Vaak wordt een deskundige uitgenodigd, dat geeft een extra dimensie.
- In de wintermaanden kijken naar de wintervelling van SBB, boompjes zagen, braakballen pluizen, vogelvoerhuis maken van een theekopje en een wijnkistje. In de jaargetijden dat we naar buiten kunnen: vogels kijken (op zondagochtend 6:00 uur, en iedereen was er), kenmerken van de lente, een boottocht met IVN-gids door de Weerribben, een middag over bomen (soorten, sapstroom, vruchten etc).

Jeugdactiviteit: Oktobermaand Kindermaand in 2012 (plakken met plakken)

- Deze werkgroep bestaat uit Marjan Bralten, Janine Moes, Helma Meijer en Albert Henckel.
- Elk jaar organiseert IVN Westerveld in samenwerking met SBB een activiteit voor deze organisatie. In 2013 gingen maar liefst 60 kinderen op zondagmiddag 24 oktober in de weer met plakjes hout, allemaal van te voren gezaagd door een van de leden van deze werkgroep.

Jeugdactiviteit: Scharrelkids

- Deze werkgroep bestaat uit Ans Lutgerink, Barry Konijn, Inge Jager en Nelleke van der Veen.
- Laatste excursie op 5 januari van onze 1e scharrelkids cursus. In koud weer bij het Blauwe Meer boompje verwisseld (berk, eik, grove den), gezocht naar (listig uitgezette) diersporen, zelf allerlei spring/kruip/hinkel sporen gemaakt en natuurlijk veel geklommen en gerend (om warm te blijven).
- Onze 2^e scharrelkids cursus in april tot juni leverde erg weinig deelnemers op. In Ruinen meldde zich zelfs niemand. Deze cursus is wel gehouden met 1 instructie avond en 2 dagdelen buiten, waarvan een samenviel met het programma na het natuurontbijt.
- Wij menen dat we het concept van cursus moeten veranderen, omdat er zo weinig deelnemers afkomen op de scharrelkids cursussen. Daar is een begin mee gemaakt door aansluiting te zoeken bij bestaande excursies zoals een scharrelkids activiteit bij de vleermuisexcursie in augustus en een scharrelkids activiteit bij de paddenstoelenexcursie eind september. Maar we denken nog verder na...

Jeugdactiviteit: Natuurontbijt:

Het natuurontbijt vond in onze afdeling op 2 plekken plaats.

- Mariken Hornman hield een natuurontbijt in samenwerking met Landal Green Parks, die de organisatie van het ontbijt en het verzamelen van gegadigden voor zijn rekening nam. De excursie die als thema "wat eten de dieren als ontbijt" had, startte vanaf het huisjespark in Wateren en liep via de Petgaten van Kastelein en De Lange Poel naar het Aekingermeer (ook wel het Canadameer genoemd). Hier stond een heerlijk ontbijt aan de rand van het water voor ons klaar. Uitgegeten gingen de kinderen met schepnetjes ook nog naar waterbeestjes zoeken.

- In Dwingeloo lag de organisatie bij de werkgroep Scharrelkids en mochten de kinderen met hun ouders na hun eigen ontbijt aan de rand van het idyllische Dolfing's Veen zelf de tafel dekken in onze kraam voor dieren in de natuur (naar analogie van de werkgroep Kramen). De ouders deden met de kinderen wateropdrachten. Daarna mondde het uit in een soort slotjesdag. In de Adder van juni stond een uitgebreid verslag van dat natuurontbijt.

Onderwijs: Scholenproject Buren in het Bos

- Deze werkgroep bestaat uit Renée Pigeaud, Diet Prinsen, Margreet van der Valk, Meen Georgius, Froukje van der Velden.
- Buren in het bos is de titel van een natuureducatief schoolprogramma, dat we speciaal hebben ontworpen voor het Uffelter landgoed Ooster- en Westersand van mevr. Pigeaud. We zijn, nu al weer tien jaar geleden, klein begonnen en we hebben het aanbod steeds verder uitgebreid. We richten ons op de echte buren van het bos: de basisscholen van Wapserveen en Uffelte. Om en om draaien ze een jaar mee: in de nazomer groep 3 en 4 met 'de vreemde vogel Koeterwaal', vlak voor de herfstvakantie de kleuters van groep 1 en 2 met 'het Eekhoornpad' en in mei-juni gaan groep 5 en 6 aan de slag met diersporen, kriebelbeestjes en planten. De programma onderdelen zijn uiterst gevarieerd en helemaal afgestemd op de natuur van het Ooster- en Westersand en natuurlijk op de verschillende leeftijdsgroepen. Het is steeds weer een groot succes en de kinderen hebben er (bijna) net zo veel lol in als de zes werkgroepleden zelf.
- Dit jaar hadden we voor de zomervakantie nog de Oosterveldschool in Uffelte op bezoek. De groep was zo groot, dat we besloten hebben om die in twee middagen te ontvangen. Na de vakantie was het veel kleinere Wapserveen weer aan de beurt. In alle rust konden kinderen, begeleiders en teamleden genieten van hun tocht door een prachtig zonnig herfstbos.

Onderwijs: Scholenproject oktober 2013

Op woensdagochtend 9 oktober heeft IVN Westerveld in de personen van Diet Prinsen, Henk Barendsen, Barbara Mahler en Ans Lutgerink meegewerkt aan een schoolproject 'Woordvoerders van de natuur' in het NP Dwingelderveld. Zij ontwierpen en bemanden een van de posten met als thema 'Eten en Drinken uit de Natuur'. Henk

Barendsen hielp dit keer mee bij de stand van Staatsbosbeheer. Ruim honderd kinderen van verschillende basisscholen uit de Wolden trokken in een paar uur aan hen voorbij. Ze dronken als bomen, proefden van de rijpe bessen, deden een zadenpuzzel en keken tot slot naar het resultaat van al dat eten en drinken in een mini-dieren-keutel-speurtocht.

Onderwijs: Lessen voor OBS de Bosrank te Havelte: hoe maak ik een herbarium

Enmalig uitleg aan 2 groepen 8 (ongeveer elk 25 leerlingen) van de basisschool (een halve morgen) door Marjan Bralten

Onderwijs: Excursie in kader van natuuronderwijs OBS 't Oelebrod in Ruinen

Enmalig een excursie met groep 8 (ongeveer 25 leerlingen) naar de hei (een middag), door Marjan Bralten

Jeugd-Jongeren-Werk-Doe-Dag

Het consulentenschap IVN hield op 28 september de IVN-Jeugd-Doe-Dag van de Noordelijke Districten in Zwolle. Uit het hele noorden kwamen daar jeugdbegeleiders bijeen voor diverse workshops om elkaar te stimuleren en enthousiasmeren in de natuurbeleving voor de jeugd. Dit jaar hebben Marjan Bralten, Ans Lutgerink en Marijke Dijkstra daaraan deelgenomen. Voor scharrelkids hebben we veel ideeën opgedaan hoe natuurbeleving in uitdagende activiteiten vevat kan worden, voor de natuurclub Ruinen heeft het de ideeën aangescherpt hoe de club voor de oudste kinderen (groep 8) voortgezet kan worden.